

“Man är inte bara ett offer, utan nu är man också förövare”.

- En kvalitativ studie om yrkesverksammas syn på kvinnors roll i gängkriminalitet.

Carla Erbetta Serain

Alexander Brekke

Sociologi 61-90 hp

Examensarbete i Sociologi, 15 hp

Institution för Individ och Samhälle

Högskolan Väst

Höstterminen 2022

Handledare: Klas Gustavsson

Examinator: Anders Persson

SAMMANFATTNING

Titel:	“Man är inte bara ett offer, utan Nu är man också förövare”. - En kvalitativ studie om yrkesverksammas syn på kvinnor i gängkriminalitet.
Författare:	Alexander Brekke Carla Erbetta Serain
Nivå/arbetets art:	Kandidat/examensarbete 15 hp
Ämne:	Sociologi, Högskolan Väst
Termin:	Hösttermin 2022
Handledare:	Klas Gustavsson

Den här studien syftar till att undersöka yrkesverksammas syn på kvinnors roll i gängkriminalitet. Vi ansåg att det var intressant utifrån att båda författarna uppmärksammat att kvinnlig gängkriminalitet har börjat ta plats i den mediala världen. För att kunna besvara våra forskningsfrågor för vår studie, har vi valt att genomföra sex stycken kvalitativa intervjuer med respondenter som jobbar med och omkring gängkriminalitet på olika sätt. Resultatet utav det här har sedermera analyserats både utifrån tidigare forskning om ämnet men även via våra teoretiska utgångspunkter intersektionalitet, hegemonisk maskulinitet, stämplingsteorin, internalisering och socialisationsteorin.

Resultatet för vår studie är tydligt, både via den tidigare forskningen kring ämnet men även via vår empiriska undersökning. Att se och uppmärksamma kvinnor i gängkriminalitet är problematiskt. Det vi kan se i vår studie är att kvinnor i gängkriminalitet ofta *stämplas* som oskyldiga eller ovetandes och då med hänvisning till hur en kvinna är och bör vara utifrån olika tankar från samhället och yrkesverksammas tankar kring olika *könsroller*. Det blir även tydligt utifrån både vår empiriska undersökning och tidigare forskning att kvinnor numera innehar en mer aktiv roll än vad man tidigare antagit.

Slutsatser i vår studie visar tydligt att det behövs mer svensk forskning om ämnet kvinnlig gängkriminalitet. Så att samhället därefter kan dra slutsatser om hur man kan anpassa stöd och hjälp för kvinnor i gängkriminalitet.

Nyckelord: Gängkriminalitet, kvinnlig gängkriminalitet, stämpling, könsroller.

ABSTRACT

Title:	"You are not only a victim, but Now you are also a perpetrator". - A qualitative study on professionals' view of women in gang crime
Authors:	Alexander Brekke Carla Erbetta Serain
Level:	Bachelor's Thesis 15 Higher Education Credits
Subject:	Sociology, University West
Term:	Autumn term 2022
Supervisor:	Klas Gustavsson

This study aims to investigate professionals' views on females within gang crime. We think it was interesting based on the fact that both of us authors noticed that female gang crime has started to take place in the media. In order to be able to answer our research questions for our study, we have chosen to conduct six qualitative interviews. With respondents who work with and around gang crime in different ways. The result of this has subsequently been analyzed both based on previous research on the subject but also via our theoretical starting points intersectionality, hegemonic masculinity, the labeling theory, internalization and socialization theory.

The result of our study is clear, both via the previous research on the subject but also via our empirical investigation. Seeing and paying attention to women in gang crime is problematic. What we can see in our study is that women in gang crime are often *labeled* as innocent or ignorant and then with reference to how a woman is and should be based on different thoughts from society and professionals' thoughts about different *gender roles*. It also becomes clear from both our empirical investigation and previous research that women now have a more active role than previously assumed.

Conclusions in our study clearly show that more Swedish research is needed on the subject of female gang crime. So that society can then draw conclusions about how to adapt support and help for women in gang crime.

Keywords: Gang crime, female gang crime, stigmatization, gender roles.

FÖRORD

Denna uppsats och studie har författats av Carla Erbetta Serain och Alexander Brekke. Vi delar därmed ansvar för innehållet som vi författat. Vi författare vill rikta ett riktigt stort tack till vår handledare Klas Gustavsson och våra olika respondenter som bidragit med kunskap och engagemang.

Till sist vill vi tacka varandra, för ett fint samarbete genom hela studien och våra familjer som har stöttat oss hela vägen.

Trollhättan

Jan 2023

Carla Erbetta Serain

Alexander Brekke

SAMMANFATTNING.....	2
ABSTRACT.....	3
1. INLEDNING.....	6
1.1 BAKGRUND.....	6
1.2 AVGRÄNSNINGAR.....	7
1.3 PROBLEMFÖRMULERING.....	7
1.4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING.....	7
1.5 UPPSATSDISPOSITION.....	7
2. METOD.....	8
2.1 URVAL.....	8
2.2 DATAINSAMLING.....	9
2.3 DATABEARBETNING.....	9
2.4 VALIDITET OCH RELIABILITET.....	10
2.5 ETISKA ÖVERVÄGANDEN.....	11
3. HISTORIK OCH TIDIGARE FORSKNING.....	12
3.1 KVINNANS ROLL.....	12
3.2 "GENUSKONTRAKTET".....	14
3.3 KVINNAN I CENTRUM.....	15
4. TEORI.....	15
4.1 HEGEMONISK MASKULINITET.....	16
4.2 STÄMPLINGSTEORI.....	17
4.3 INTERNALISERING OCH SOCIALISERING.....	18
4.4 INTERSEKTIONALITET.....	18
5. ANALYS OCH RESULTAT.....	19
5.1 STÄMPLING.....	20
5.2 OFFERSKAP.....	22
5.3 ROSA LAGBOKEN.....	23
5.4 KÖNSROLL.....	25
5.5 MAKT.....	27
6. DISKUSSION OCH SLUTSATSER.....	29
7. REFERENSLISTA.....	35
8 BILAGA.....	38
8.1 INTERVJUGUIDE.....	38
8.2 INFORMATIONSBANKETT.....	40
8.3 SAMTYCKESBLANKETT.....	41

1. INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Gängkriminalitet är något i dagens samtida Sverige som ständigt är ett återkommande ämne i den mediala rapporteringen men även ett högaktuellt ämne att diskutera i Sveriges riksdag och regering. I årets riksdagsval var det en utav de största valfrågorna för många partier med slogan såsom “Krossa gängkriminaliteten” eller “Här är han, gängkriminellas värsta fiende”. Forskning och olika rapporter i Sverige tenderar att skildra män i gängkriminalitet. I Brå:s (brottsförebyggande rådet) rapport från 2020 visar statistiken tydligt att män är överrepresenterade inom kriminalitet. Av alla misstänkta år 2021, var det endast 23 procent kvinnor och hela 77 procent män som kopplas till brott. (Brottsförebyggande rådet, 2022). I denna studien ämnar vi i att skildra kvinnors roll i gängkriminaliteten utifrån olika yrkesroller som är i direkt/indirekt kontakt med dessa kvinnor, då de har som uppgift att bland annat fånga upp och ge dessa kvinnor den hjälp de behöver.

Den kvinnliga gängkriminaliteten har de senaste åren fått mer medialt utrymme än tidigare med exempelvis reportage av Pojanen (2021) och Faraj (2022), ändock saknas det relevant forskning kring området, varför vi hoppas att denna studie kan bidra med utökad kunskap och diskussion om området. I en rapport kring våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet i Sverige menar forskarna att av gängkriminella så uppskattar man att ca 8 procent är kvinnor (Rostami et al. 2018). Forskarna i rapporten menar att just kvinnor i gängkriminalitet är svagt beforskat i Sverige och att man är dålig på att uppmärksamma kvinnors olika roller och delaktighet i gängkriminaliteten. Det finns desto mer forskning att tillgå utifrån det internationella perspektivet där bland annat Dana Siegel (2014) menar att kvinnor i olika maffia strukturer kan ha haft en mer aktiv roll än vad man tidigare trott. Under skrivandet av denna studie, publicerade Aftonbladet (2022) en kartläggning av *nätverken*. I avsnitt 4 i kartläggningen, skriver de om att just kvinnor bedöms ha fått en mer aktiv roll i de kriminella nätverk som finns. Därav blir diskussionen kring gängkriminalitet i dagens samtida Sverige än mer aktuell än någonsin.

1.2 AVGRÄNSNINGAR

Vi har valt att geografiskt avgränsa oss till att studera yrkesverksammas syn på kvinnors roll i gängkriminalitet från västra Sverige. Detta av rent praktiska skäl men även på grund av den begränsade tiden som vi författare förfogat över, då studiens genomförande skall göras inom ramen av tio veckor. Materialet som vi har samlat in genom semistrukturerade kvalitativa intervjuer är erfarenheter från yrkesverksamma som jobbar med och omkring kriminalitet i Sverige. Vi valde att genomföra totalt sex stycken kvalitativa semistrukturerade intervjuer.

1.3 PROBLEMFÖRMULERING

Vi ämnar i denna studie att undersöka *yrkesverksammas syn* på kvinnor i gängkriminalitet. Kvinnlig gängkriminalitet och deras roll inom gängkriminalitet är ett fenomen som är svagt beforskat trots ökad efterfrågan hos yrkesverksamma. Intresset för ämnet hos oss författare väcktes efter att ha sett dokumentärfilmen *Gängkrigen och kvinnorna* (Faraj, 2022). I dokumentären skildras kvinnors roller i gängkriminalitet genom djupintervjuer. Vår förhoppning med denna studien är att den skall bidra till vidare diskussion och debatt inom det sociologiska fältet men även till vidare diskussion inom de yrken som jobbar i och omkring kvinnlig gängkriminalitet så att detta uppmärksammas.

1.4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med studien är att genom kvalitativa intervjuer och sedermera en analys undersöka yrkesverksammas syn på kvinnors roll i gängkriminalitet. För att besvara studiens syfte och problemformulering har vi valt följande frågeställningar.

- Hur urskiljs och upplevs kvinnor i gängkriminalitet av yrkesverksamma?
- Påverkas yrkesverksammas syn på gängkriminella kvinnor utifrån könsroller?

1.5 UPPSATSDISPOSITION

Kapitel 2 innehåller studiens valda metod samt information om hur studiens analysprocess har gått tillväga samt redogörelse för studiens tillförlitlighet. *Kapitel 3* redogör för forskningsläget om kvinnor och gängkriminalitet. *Kapitel 4* behandlar de olika teoretiska

perspektiven vi har valt att använda oss av som verktyg för att kunna utföra studiens analys. *Kapitel 5*, här presenterar vi både analys och resultat, och även en diskussion där vi använder oss av både den tidigare forskningen samt de valda teorierna. *Kapitel 6* presenterar vi studiens avslutande diskussion samt slutsatser kring uppsatsen. Här lyfter vi även fram förslag för framtida forskning samt utvecklingsmöjligheter inom ämnet.

2. METOD

I detta avsnitt presenteras studien metoddel som innehåller urval, analysprocess, studiens genomförande, innehållsanalys, studiens tillförlitlighet samt de etiska överväganden.

2.1 URVAL

Vi har valt att genomföra ett bekvämlighetsurval. Ett bekvämlighetsurval är något som forskaren kan tillämpa för att snabbt få tag på respondenter för att intervjuas (Ahrne & Svensson, 2015). Därför valde vi detta för att just minimera tidsåtgång för att få tag i respondenter men även för att vi fått tag i adekvata respondenter utifrån vår tidigare genomförda pilotstudie. Bekvämlighetsurval är även väl lämpat sett till vår geografiska närhet till de respondenter som har blivit tillfrågade för denna studie.

Respondenterna i denna studie var alla från olika yrkeskategorier. Detta valde vi för att få en mer bredare bild av hur dessa aktörer ser på kvinnors roll i gängkriminalitet. Yrkeskategorierna som vi valde var från polisen, socialsekreterare, socialarbetare i samverkan socialtjänsten och polis samt journalist. Samtliga respondenter hade en lång erfarenhet från de miljöer som vi har valt att lyfta fram och deras erfarenhet varierade mellan 2 till 15 år inom det befintliga området. Respondenterna var alla medelålders, olika biologiska kön, har olika etniska bakgrunder samt kommer från olika socioekonomiska förhållanden. Respondenterna befinner sig på lite olika positioner inom de verksamma yrkeskategorierna, där tre av respondenterna har myndighetsutövande positioner. Vi har i denna studie valt att intervjua sex stycken respondenter. Vi kommer i studien framöver att kategorisera respondenterna i ett till sex. Då vi totalt lyckats nå fyra olika yrkeskategorier är vår bild att vi nått en bredd av yrkesverksamma som kan ge sin syn på kvinnlig gängkriminalitet och därmed en tyngd i vårt empiriska material, där tre yrkeskategorier är i direkt kontakt mer eller mindre med gängkriminalitet. Den fjärde yrkeskategorin, journalist,

yller ut det mediala perspektivet vilket ger än mer bredd till vår studie. Två av respondenterna deltog även i vår pilotstudie som genomfördes om ämnet och eftersom deras svar var relevanta även till denna studie valde vi att inkludera det insamlade materialet även här. Dock med justering i vår intervjuguide där dessa två respondenter fick kompletterande frågor från en intervjuguide ämnad för de.

Samtliga respondenter som har blivit tillfrågade i denna studie har mångårig erfarenhet av yrkesutövande direkt eller indirekt med individer som befinner sig i kriminalitet på olika sätt. Genom att en av oss författare jobbar inom socialt arbete och därmed har ett kontaktnät, har vi kommit i kontakt med delar av respondenterna som vanligtvis inte intervjuas vid studier. Den andra författaren har via olika bekanta fått tag i respondenter. Att en utav författarna har en professionell relation till respondenterna har beaktats vid intervjutillfällena utifrån både objektivitet och förförståelse enligt Allwood och Erikson (2017) och något som redogörs än mer i kommande avsnitt för validitet och reliabilitet.

2.2 DATAINSAMLING

För att finna tidigare forskning till denna uppsats använde vi oss av databasverktyget EBSCOhost som Högskolan Väst tillhandahåller för studenter. Vi genomförde där en sökning i databasen Sociology Source Ultimate där bland annat följande ord användes som sökord: ”women* AND female* ”, ”criminality AND crime*”, “gang*”.

För att få tag i vårt empiriska material har vi valt att använda oss utav kvalitativa semistrukturerade intervjuer. Valet av semistrukturerade intervjuer är väl lämpat i vår studie då det möjliggör att ställa följdfrågor och retropektiva frågor där respondenten ges möjlighet att utveckla sina svar. En kvantitativ ansats för denna studies syfte är därmed inte lämplig. Frågor för de kvalitativa semistrukturerade intervjuerna har skapats och formats utifrån våra forskningsfrågor och syftet med men även med stöd av metodboken av Ahrne och Svensson (2015) skrivelse. Ahrne och Svensson (2015) skriver “Genom hela intervjun, och i synnerhet i inledningen, är det centralt att ställa vänliga frågor och att tydliggöra att man är intresserad av att ta del av den intervjuades synpunkter och erfarenheter” (Ahrne & Svensson, 2015, s45). Val av platser för intervjuer har genomförts enligt överenskommelse med respektive respondent då de har genomförts både digitalt och fysiskt. En plats där respektive respondent känner att det känns bekvämt och tryggt att träffas för en intervju.

2.3 DATABEARBETNING

Alla intervjuer som genomförts har transkriberats från det att inspelningen startades tills dess att den stängts av. Citat som hänvisas till i vår analysdel har fått justeras om lite för att göra det än mer begripligt för läsaren samt för att respondenten ska framställas rättvist (Ahrne & Svensson, 2015).

Ödman (2007) skriver "Till att börja med så ligger högen med pusselbitar där, stor och kaotisk. Pusslaren betraktar den och känner sig en aning handlingsförlamad: var ska han börja någonstans?" (Ödman, 2007 s.97). Det är en beskrivning av tolkande av data som vi författare känner igen väl under analysförfarandet i studien. Stämpling var något som växte fram tidigt i vår bearbetning i det empiriska insamlade materialet vilket riktade oss till Giddens och Sutton (2014) teori om *stämplingsteori*. Vårt analysförfarande skedde både fysiskt och digitalt. Vi valde att använda oss utav en mindmap där vi försökte kategorisera olika teman utifrån det empiriska materialet. Utifrån vårt huvudtema försökte vi sedermera urskilja empiriska citat att förankra till temat. Ur detta växte sedermera våra subteman fram, "offerskap", "den rosa lagboken", "könsroller", "makt". Samtliga teman och subteman var förankrade i våra empiriska intervjuer och i teorier. Vårt övergripande tema blev "Stämpling".

2.4 VALIDITET OCH RELIABILITET

Ahrne och Svensson (2015), skriver i boken *Kvalitativa intervjuer* att det är viktigt för läsaren att kunna förlita sig på att "forskningen är riktig och att studien har genomförts på det sätt som beskrivs" (Ahrne & Svensson, 2015). Validitet handlar om frågan – undersöker vi det vi ämnar att undersöka? Detta har tillämpats genom att vi har mätt det vi hade för avsikt att mäta. Kvalitativa studiers trovärdighet, validitet och reliabilitet kan vara relativt komplex. För att förstärka studiens validitet och öka trovärdigheten i denna studie, har transparens och återkoppling till respondenterna varit en viktig aspekt. Samtliga respondenter erbjöds att få läsa igenom det transkriberade materialet för att öka studiens giltighet. Ahrne och Svensson (2015) skriver "en forskningstexts transparens, det vill säga genomskinlighet, inverkar på en studies trovärdighet" (Ahrne & Svensson, 2015, s25).

Insikten av förförståelse och objektivitet enligt Allwood och Erikson (2017) har varit central då en av författarna till denna studie har en professionell relation till flera av respondenterna, vilket beaktats under hela genomförandet av studien. Vi författare till denna studie har

exponerats till ämnet genom en dokumentär där vi skapat oss en förförståelse och nyfikenhet kring ämnet. Vetskapen om vår egna förförståelse samt objektivitet har beaktats vid intervjutillfällena och under analysförfarandet då vi är medvetna om hur detta kan komma att färga av sig i genomförandet av hela studien.

För att öka validiteten och reliabiliteten för studien genomfördes en pilotstudie om ämnet där två respondenter intervjuades (Allwood & Erikson, 2017). Pilotstudien har även varit föremål för opponering av andra studenter och handledare för pilotstudien. Därför har både syfte, frågeställning och intervjuguide omarbetats efter den konstruktiva kritik som återgavs från både respondenter, andra studenter och handledare för pilotstudien. Respondentvalidering har även tillämpats där respondenterna har erbjudits att läsa igenom det transkriberade materialet (Allwood & Erikson, 2017).

2.5 ETISKA ÖVERVÄGANDEN

Insamlingen av studiens data har behandlats utifrån Vetenskapsrådets (2017) etiska riktlinjer som rapporten *God forskningssed*, (2017) presenterar. Studien har även använt sig av de fyra etiska principerna vilket är grunden inom svensk forskning och består av *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Dessa krav har vi genom hela studien tagit hänsyn till för att säkerställa giltighet samt respondenternas integritet (Vetenskapsrådet, 2017).

Informationskravet finns för respondenten skall få information från forskaren kring deras uppgift i studien. *Samtyckeskravet* är till för att upplysa respondentens rätt till att avbryta och dra sig ut ur studien om den behagar samt att deltagandet är helt frivilligt. *Konfidentialitetskravet* innebär att alla uppgifter som har samlats in av forskarna skall bevaras och redovisas konfidentiellt samt att enskilda individer ej kan komma att identifieras. Sist har vi *nyttjandekravet* som menar på att respondenternas insamlade data kommer endast att användas för denna studie och inte exploateras till andra ändamål (Ahrne & Svensson, 2015).

Då studiens syfte och forskningsfrågor är att betrakta som ett känsligt betingat ämne är det av vikt att dessa krav efterföljs i största möjliga mån. Inte minst för att respondenterna ska känna sig bekväma med att svara utan att riskera obehag. Det kan i vissa yrkesprofessioner vara

känsligt att yttra sig kring olika typer av ämnen varför det varit av vikt att inte avslöja personernas identiteter.

Vi som författare har vid flertal tillfällen bland annat ändrat formuleringar för de yrkesverksamma olika titlar för att de skall vara så anonyma som möjligt. Även i valet av ämne fick vi tänka till ordentligt och resonera mycket om innan vi bestämdes oss. En möjlighet hade kunnat vara att intervjua kvinnor i gängkriminalitet men det var vi författare ense om i ett tidigt stadie att ur den etiska aspekten skulle det inte vara möjligt. Det skulle rentav kunna innebära en eventuell livsfara för dessa kvinnor att delta i vår studie. Därav intog vi perspektivet av yrkesverksamma istället. Etiska principer och etiska överväganden har således därför varit ständigt närvarande under studiens genomförande.

3. HISTORIK OCH TIDIGARE FORSKNING

I detta avsnitt har ett urval av relevant tidigare forskning valts ut bestående av både nationella och internationella artiklar som presenteras utifrån tre teman: *kvinnans roll*, *genuskontraktet* och *kvinnan i centrum*. I första temat, kvinnans roll, redovisas vilken roll kvinnan har inom dessa gäng. I temat genuskontraktet, beskrivs det om genusordningen samt föreställningen av kvinna och man. Sistnämnda temat, kvinnan i centrum, belyser man vikten av att lyfta fram kvinnors erfarenheter som sin egen.

3.1 KVINNANS ROLL

Dana Siegel (2014) skriver i sin artikel *Women in transnational organized crime* att ur ett historiskt perspektiv har kvinnans roll varit begränsat till omhändertagande och omsorg av barn. I internationella organiserade kriminella nätverk menar Siegel (2014) att kvinnor definieras som en ägodel som eventuellt kunde föra samman familjer för att ärva makt och skapa strategiska allianser sinsemellan och på detta sätt utöka det kriminella nätverkets status. Detta är vad man kunde se i traditionella kriminella nätverken, dock har det framkommit i många biografier från medlemmar i kriminella nätverk att kvinnorna inte alltid var passiva som man trodde utan många var aktivt inblandade i männens affärer (Siegel, 2014).

Tara Young (2009) skriver i sin artikel *Girls and gangs: 'Shemale' gangsters in the UK* att rapporter runt om i Storbritannien indikerar på att kvinnor har intagit en mer aktiv roll i gängkriminalitet där de menar att kvinnor i gängkriminalitet bland annat har blivit alltmer våldsamma.

Young (2009) menar att media bidragit till att skapa en social konstruktion av kvinnlig gängkriminalitet och ställer sig därför skeptisk till detta. Hon menar att den data som finns tillgänglig för att påvisa en ökning av kvinnlig gängkriminalitet är bristfällig då det är oklart när de började mäta detta. Brister finns även i att det oftast är män som genomför studier på just manlig gängkriminalitet och att man då missar kvinnorna som porträtteras som någon som bland annat serverar männen med sexuella tjänster. Emellertid finns det statistik hos brottsbekämpande myndigheter som påvisar kvinnors våld i Storbritannien. Men korrelation mellan kvinnors våld och att det skulle ske inom ramen för kvinnlig gängkriminalitet är svag och det blir därmed svårt att se ett samband.

Kleermans och Van de Bunt (1999) gjorde en undersökning om kriminella gäng i Nederländerna och lyfter fram vikten med att titta på kvinnans roll i organiserad brottslighet. Kvinnan skall inte betraktas endast som någons fru eller någons mor utan de har en mer aktiv roll inom kriminell verksamhet. Deras kunskap om illegal verksamhet samt deras sätt att skydda dessa företag är högst relevanta då de ansvarar för att upprätthålla kriminella organisationer. Detta gör de genom att inta en viss lednings- eller samordningsroll. Både i Siegels (2014) studie och Kleermans och Van de Bunt (1999) studie framkom det att den bilden av att kvinnor endast befinner sig bakom männen, utan att ha någon inflytande inte stämmer överens med hur det faktiskt är. Båda dessa studier samt Youngs (2009) studie pekar åt samma håll, kvinnan har en mycket aktiv roll. Kleermans och Van de Bunt (1999) menar vidare på att trots att de flesta misstänkta kvinnor är partners till manliga misstänkta, att de inte intar en passiv roll utan de utför viktiga beslut i underhållsarbetet för dessa kriminella gäng.

Liljeholm Hansson (2014) skildrar något annat i sin kvalitativa studie som är baserad på gruppintervjuer av ungdomar i gängmiljö. Författaren får fram i denna studie att kvinnornas inblandning är högst begränsad med väldigt få undantag, att kvinnor som befunnit sig runt dessa gäng hade en mer stödjande roll, till exempel som att vara någon gängmedlems flickvän. Om de inte var någons partner blev deras roll att agera "hejarklack". Deras roll var att beundra killarna och stärka deras bild av att vara starka män. Det förekom dock i Liljeholm Hanssons (2014) studie att det även finns de kvinnor som vill hävda sig. Kvinnor som bryter mot normen om att vara en "fin" kvinna och som suddar ut de traditionella genusordningen om hur en man eller kvinna bör vara. Liljeholm Hansson (2014) menar vidare att trots dessa kvinnor som väljer att bryta samhällsnormerna om hur en kvinna bör

vara, är det mer förväntat att männen utför våldsbrott vilket i sin tur ger dessa män mera utrymme och därmed förblir överrepresenterade.

3.2 “GENUSKONTRAKTET”

Olika typer av maskulinitet och femininitet grundar sig i en central premiss, männens dominans över kvinnan. Genusordningen är något som Raewyn Connell (1987) integrerar med begreppet patriarkat där hon menar att det är männens sociala makt som skapar och upprätthåller ojämställdheten i samhället (Giddens & Sutton, 2014), vilket direkt kan kopplas till hur kvinnor ses av yrkesverksamma i den kriminella sfären. Giddens och Sutton (2014) nämner att Otto Pollak (1953) menar att kvinnligt brott sällan rapporteras. Att kvinnor som begår brott behandlas mildare av både polis och domstolsväsendet då män som arbetar inom dessa områden gärna vill ta en “ridderlig” ställning mot dessa kvinnor (Giddens & Sutton, 2014). Giddens och Sutton (2014) menar att synen på kvinnor som begår brott, betraktas av polisen och andra myndigheter som mindre farliga och på sätt straffas inte kvinnor för samma typ av brott som en manlig kriminell. Här kan man hävda att domarna tar skilda beslut på grund av könsskillnad. Detta bottenar i föreställningen om att kvinnor generellt ska räddas av den starka mannen då kvinnan är underordnad och skör. Giddens och Sutton (2014) menar dock vidare att detta fenomen inte är den enda förklaringen till skillnaderna vi ser i brottsligheten mellan män och kvinnor, men att det är en av dem.

Den feministiska kriminologen Frances Heidensohn (1996), menar att kvinnor som avviker från den kvinnliga normen straffas hårdare. Detta för att kvinnan inte lever upp till föreställningen om att vara en “fin flicka”. Med detta menar hon att det rättsliga straffsystemet har en dubbelmoral. Att våldsamma beteenden skapade av män ses som något “naturligt” och “normalt” medan brott utförda av kvinnor förknippas mer än ofta med “psykisk ohälsa”. För att synliggöra att män inte har en monopol på våld, har feminister gjort undersökningar av kvinnliga brott, allt från gängaktivitet till terroristaktivitet och de har kommit fram till att kvinnor må begå våldsbrott i lägre utsträckning men att de fortfarande utför liknande brott och bör därefter bli straffade på samma sätt (Giddens & Sutton, 2014).

Kan det vara att kvinnor använder sig av Yvonne Hirdmans begrepp *genuskontraktet* för att ta sig ur knepiga situationer och på så sätt få lindrigare eller utebliven bestraffning för sina

handlingar? Enligt begreppet skapas en generell förutsättning ur kontraktet för hur män och kvinnor skall bete sig utifrån de rådande normerna i ett samhälle. ("Genuskontraktet", 2018)

3.3 KVINNAN I CENTRUM

Dana Peterson och Vanessa R. Panfil (2017) hävdar i sin artikel *Toward a multiracial feminist framework for understanding females' gang involvement* att man i dagsläget har samlat upp en mängd kunskap kring kvinnor i kriminalitet vilket gör att man inte längre kan se att deras engagemang endast är i stödroller. Författarna menar i denna artikel att ett kvinnocentrerat ramverk för gäng engagemang är motiverad då traditionella teorier och ramar för det mesta utgår från att män står i centrum, de verkar under hegemoniska antaganden och tar inte någon hänsyn till intersektionalitet. Därför är denna ramverk byggd på att ha kvinnan i centrum samt att lyfta fram brister i tidigare studier där man inte uppmärksammar vikten av intersektionalitet. (Peterson & Panfil, 2017).

1990 erbjöd Family and Youth Services Bureau (FYSB) i US Department of Health and Human Services 11 stycken förebyggande program mot gängkriminalitet. Där hittar man bland annat programmet *Movimiento Ascendencia* i staden Pueblo, Colorado som främst var ämnad för mexikansk-amerikanska flickor. Programmet handlade om att försöka hindra dessa unga flickor från att gå med i gäng och även minska engagemanget hos de med redan befintliga kopplingar till olika gängmiljöer. Programmet ansågs vara framgångsrikt och fungerade som en fristad. Man såg en signifikant minskning i gängrelaterad aktivitet samt en ökning i skolprestationer hos de deltagande (Petersen & Howell, 2013).

Det framkommer även i artikeln att flickor löper en högre risk än killar, uppemot 80 procent gentemot 67 procent att få någon typ av psykiskt ohälsa. Trots att man inte har utvärderat psykisk ohälsa på djupet och hur det är direkt korrelerat med gängkriminalitet är det välkänt att kvinnor och aktiva gängmedlemmar oftast uppvisar riskfyllda beteenden (Petersen & Howell, 2013).

4. TEORI

Inom det sociologiska fältet finns det mängder av teorier att tillämpa för att analysera vår frågeställning med. I kommande avsnitt har vi valt teorier som vi tillämpar i studien. En kort redogörelse kring respektive teori kommer därmed redovisas. Vi har valt att dela in teorier i

fyra stycken avsnitt: *intersektionalitet, hegemonisk maskulinitet, stämplingsteorin och internalisering och socialisationsteorin.*

4.1 HEGEMONISK MASKULINITET

För att kunna fånga upp och konkretisera mannens maskulinitet och position i samhället kan man använda sig av feministisk teori. Man går in och försöker förstå teorin om konstruktion av kön och hur det används i relation till varandra (Mattsson, 2015). Judith Butler (2007/1990) ifrågasatte det biologiska könet genom att säga att kön måste förstås som ett socialt konstruerat fenomen, som påverkas utifrån språk och samtal. Det är utifrån denna kontext vi tolkar och bedömer kroppar. Vi människor lär oss att se kroppar utifrån föreställningar om kön. Vi justerar kroppen för att matcha normen om hur en man/kvinna ska se ut för att sedan kunna tolkas och kategoriseras. Vi iscensätter det helt enkelt för att bli förstådda genom att ge kön ett namn som passar in i samhällets normer (Hedenus m fl., 2015).

Mattsson (2015) skriver att Raewyn Connell (1999) som forskar inom maskulinitet belyser hegemoniska maskuliniteten och hur konstruktionen av kön påverkar denna aspekt. Hegemonisk maskulinitet är längst upp i hierarkin och den intar en position med en ledande och dominerande roll i förhållande till kvinnor. Här är männen vinnande i den mening att de tjänar på kvinnans underordning. Även män som inte kan inta en hegemonisk position då han inte platsar in i ramen på den hegemoniska stegen av olika skäl, kan dra nytta av könsmaktsordningen där de har en överordnad position jämfört med kvinnor (Mattsson, 2015).

I Tina Mattssons bok *Intersektionalitet i socialt arbete* (2015) menade Rubin (1997) med begreppet *genus*, att det är relationerna i vårt samhälle som kategoriserar människor i två olika grupper. Detta helt på basis av människans sexualitet och de reproduktiva funktionerna som kroppen har (Mattsson, 2015). Rubin (1997) menar här att köns/genus systemet är socialt skapat, vilket också ger utrymme för förändring. Hedenus (2015) menar vidare att Yvonne Hirdmans (1988) teori om genussystemet, applicerat ur ett svenskt kontext hävdar att systemet grundar sig på två principer: könets isärhållande och hierarkisering. Det förstnämnda menar hon kan ske fysiskt eftersom kvinnor och män rör sig i olika sociala rum. Vidare menar hon att det även kan ske symboliskt då kvinnor och män i grunden har olika

intressen, egenskaper och även färdigheter. Med hierarkiseringen menar hon på att mannen utgör normen i samhället, vilket direkt betyder att kvinnan alltid bedöms som avvikande, har alltså en lägre status än mannen (Hedenus m. fl., 2015).

4.2 STÄMPLINGSTEORI

Inom det interaktionistiska perspektivet återfinns bland annat stämplingsperspektivet eller den så kallade stämplingsteorin (Giddens & Sutton, 2014). Författarna menar att den ofta tenderar att visa sig i samhällets olika maktstrukturer. Det kan exempelvis vara män mot kvinnor, staten mot dess invånare eller rika mot fattiga.

Att bli stämplad är något som kan komma att påverka både individens självidentitet och hur omvärlden och samhället ser på hen. Stämpling är något som är beroende av dess kontext och något som därmed kan se annorlunda ut. Vad majoriteten i kontexten betraktar som icke-avvikande eller avvikande blir därför avgörande för vad eller vem som kan komma att stämplas som avvikande. Exempelvis dödandet av en annan människa. I civilsamhället är det fullständigt oacceptabelt och något att betrakta som vidrigt, mördaren skall få sitt straff (avvikande). I ett krig o andra sidan är det acceptabelt att döda någon, det kan till och med komma att betraktas som väldigt positivt där du bland annat kan erhålla en utmärkelse för detta (icke-avvikande). Det är två ytterligheter i exempel, men ändå något som är bundet till sin kontext.

Giddens och Sutton (2014), skriver ”När ett barn väl har stämplats som en potentiell brottsling blir han eller hon stigmatiserad och löper stor risk att uppfattas som opålitlig” (Giddens & Sutton, 2014, s.608). Att betraktas som opålitlig (avvikande) är något som kan komma att påverka individens självidentitet och hen börjar därmed söka sig till individer som kan komma att acceptera hen. Möjligheten att då finna likasinnade förefaller sig då vara naturligt och kan då exempelvis introduceras till gängkriminalitet. I det avvikande finner individen en tillhörighet och underkastar sig exempelvis rådande normer, klädkod eller ett sätt att tala på för att få tillhöra gruppen. Därför finner vi just stämplingsteorin som relevant för undersökningen av yrkesverksammas syn på kvinnors roll i gängkriminalitet.

Giddens och Sutton (2014) refererar till den amerikanska sociologen Edwin M. Lemert (1972) som utvecklade en modell för just avvikande beteenden genom tre olika kategorier. Lemert (1972) menar att avvikande beteende är vanligt förekommande och något som de flesta individer kommer undan med.

Primär avvikelse är något som flertalet människor gör, det kan vara exempelvis ett trafikbrott. Det kanske inte uppmärksammas och därför blir det normaliserat och inget som direkt påverkar individens självidentitet. Men skulle individen bli tagen på bar gärning, är det att betrakta som ett brott och därmed eventuellt betraktas avvikande och stämplad. *Sekundär avvikelse* är andra kategorin. Den avvikande handlingen har då kommit att påverka individens självbild. Risken att man då återupprepar handlingen förefaller då vara stor. *Överordnad status* är den tredje kategorin. Individens självbild och identitet är här helt central och därmed cementerad som avvikande. Därmed är den tredje nivån väldigt svår att förändra. Exempelvis individer som sitter i fängelse. De träffar likasinnade och avvikande individer som i den kontexten är i majoritet vilket då kan komma att förstärka beteendet. (Giddens & Sutton 2014).

4.3 INTERNALISERING OCH SOCIALISERING

Berger och Luckmann, (1966) skriver om internalisering av verkligheten och kategoriserar det i *primär socialisation* och *sekundär socialisation*. Med *primär socialisation* menar Berger och Luckmann (1966) att det är något som en förälder eller annan vuxen utövar och förmedlar mot ett barn vid en tidig ålder. Det som kallas för den *sekundära socialisationen* menar Berger och Luckmann (1966) är något som individen förvärvar vid senare ålder där exempelvis skola, arbetsplats, vänner och samhället i övrigt påverkar och formar individen. Individen är föränderlig och i ständig utveckling från det att individen föds till dagen då individen lämnar jordelivet. I framförallt den *sekundära socialisationen* så blir individen exponerad och börjar interagera med omvärlden på olika sätt. I denna interaktion så kan individen exempelvis rekryteras in i gängkriminalitet. Giddens och Sutton (2014) menar att studier indikerar på att tidiga insatser tidigt i livet är av största vikt för att förhindra att barn och ungdomar utvecklar ett kriminellt beteende.

4.4 INTERSEKTIONALITET

Inom samhällsvetenskap och humaniora har begreppet intersektionalitet sitt ursprung från den postkoloniala feminismen och har sitt fokus på olika maktstrukturer och vilka roller dessa makter har utifrån egen kontext (Lundberg & Werner, 2016).

Denna analysform visar tydligt att *kön* inte bara konstrueras genom att jämföra män och kvinnor, utan att maskulinitet och femininitet faktiskt konstrueras genom att integrera andra kategorier såsom klass, sexualitet och etnicitet. Man kan med hjälp av en intersektionell

analys koppla ihop olika femininiteter och maskuliniteter till ett spektrum av olika klass ideal om vad som klassas som normalt och avvikande beteende (Mattsson, 2015).

Mattsson (2015) skriver vidare att om man vill förstå maktstrukturer, hur dessa konstrueras är det viktigt att uppmärksamma att grupper med maktposition har företräde att bestämma om hur världen och samhället ska tolkas. Resten av befolkningen blir på så vis påverkade att tolka världen på ett visst sätt samt vad som bör uppfattas som normalt eller avvikande.

Något som Mattsson (2015) skriver i sin bok "*Intersektionalitet i socialt arbete*" är att vi människor strävar efter att kunna kategorisera och organisera för att kunna få en bättre bild och förståelse om samhället vi lever i. Ett sätt att göra detta på och kunna använda begreppet *kategori* är att se det ur ett strukturfunktionalistiskt perspektiv. Detta perspektiv betonar vikten av språket samt hur människan förstår världen genom uppdelningen av *dikotomier*, alltså motsatspar (Mattsson, 2015). På detta vis tydliggörs betydelsen av att vara antingen eller, man eller kvinna, svart eller vit. Detta kan ibland kallas för *binära oppositioner* vilket innebär att den ena parten kan endast existera och konstrueras utifrån vad den andra parten inte är, ergo kriminell/icke-kriminell.

“Det handlar om ömsesidiga processer där olika fenomen konstruerar och transformerar varandra.” - Lykke (2005).

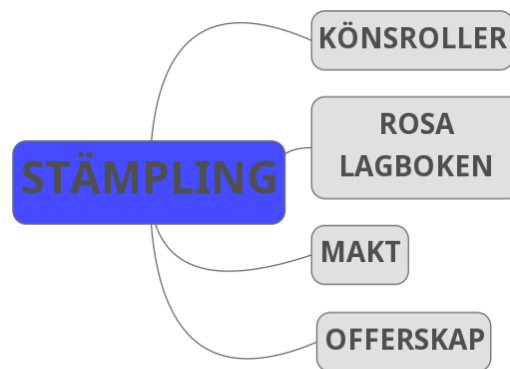
Lykke (2005) menar att det är viktigt att se intersektionalitet som ett verktyg för att kunna beteckna olika maktordningar, hur olika diskrimineringsgrunder faktiskt påverkar varandra och hur det skapar en inklusion/exklusion runt institutionellt konstruerade kategorier som till exempel genus och klass etc. (Lykke, 2005). Det är alltså essentiellt att man använder sig av detta begrepp oberoende av vad analysen handlar om, för att inte missa att insatsen som görs är skapad för den specifika gruppen som man belyser (Jämställdhetsmyndigheten, 2021).

5. ANALYS OCH RESULTAT

I kommande avsnitt kommer vi att redogöra för vår analytiska process och även här besvara vår frågeställning. Via en analys och bearbetning av datan har vi hittat ett övergripande tema som är "Stämpling". Vi har för avsikt i detta avsnitt av studien att besvara våra två frågeställningar *Hur urskiljs och upplevs kvinnor i gängkriminalitet av yrkesverksamma?* och *Påverkas yrkesverksammas syn på gängkriminella kvinnor utifrån könsroller?* I analysen och resultatet kommer vi att presentera våra teman för att besvara våra frågeställningar. Teman

kommer att jämföras med tidigare forskning, vår empiriska data och de teorier som vi valt att tillämpa. Vi har även valt att citera två till tre olika respondenter under respektive tema för att göra respondenternas röst hörd och levandegöra vår studie.

De teman vi har valt är stämpling, offerskap, rosa lagboken, könsroller och makt. Vi har utgått från det huvudsakliga temat *stämpling* och därefter urskiljt i den insamlade datan subteman som har en direkt koppling till stämplingsperspektivet. På detta vis har vi kunnat identifiera citat och sedan kunnat sätta ihop dessa under respektive tema för att vidare kunna bearbeta och göra vår analys. Alla subteman som valts ut har en direkt koppling till stämplingsperspektivet som är central i analysförfarandet och studien.

Kommentar: Författarnas mindmap som skapades för teman/subteman.

5.1 STÄMPLING

Att bli stämplad är något som kan komma att påverka individens inre och vägval i livet (Giddens & Sutton, 2014). Stämpling är något som kan ske instinktivt och grundar sig bland annat i fördomar. Gällande yrkesverksammas syn på kvinnors roll i gängkriminalitet blir det tydligt utifrån fördomen om hur en kvinna “skall”, “brukar” eller “bör” vara. Att inte se eller uppmärksamma kvinnor i gängkriminalitet är något som varit genomgående i samtliga intervjuer med respondenter i vår studie:

Respondent ett (Socialarbetare): “Ja exakt, jag tänker bara i området där jag jobbar så var det mycket att man stoppade killarna på torget säger polisen. Och då var vi flera som påtalade att kolla tjejerna med, herregud där fanns det mycket knark. Förr kollade man alltid bara killarna, tjejerna var bara de som hängde efter”.

I detta resonemang så berör respondenten tydligt stämpling. Att via förutfattade föreställningar om hur killar och tjejer är så missade man tidigare att undersöka tjejernas delaktighet även om de befunnit sig på samma plats som killarna.

Respondent tre (polis): "Jobbar vi kring underrättelse så är den inte lika bred riktad mot kvinnor som mot män generellt. Många gånger så kan de ta på sig den oskyldiga rollen, att de är oförstående eller inte vet".

Att jobba olika kring underrättelse kan ha naturliga förklaringar då män är överrepresenterade när det kommer till gängkriminalitet. Ändock så sker det en typ av stämpling där risken är att man missar kvinnans delaktighet och hon benämns endast som en "flickvän" eller inte alls.

Respondent fyra (journalist): "Om de utnyttjar det till sin fördel? Ja! Definitivt. Alla de jag har träffat har vid ett eller flera tillfällen utnyttjat sitt kön och samhällsnormerna och samhällssynen på kvinnor. Det köps kan jag säga. Det är de medvetna om".

Att vara medveten om att man som kvinna stämplas utifrån rådande samhällsnormer som respondent fyra nämner kan med andra ord vara en framgångsfaktor för en kvinnlig gängkriminell då hon kan komma att dra nytta av det.

Respondenterna menar utifrån respektive yrkesprofession att problemet med upptäckten av kvinnor i gängkriminalitet är mångbottnad och något som går att koppla till just stämpling. De nämner bland annat samhällsnormer, tankar kring könsroller, sina egna fördomar och erfarenheter. Respondenternas resonemang kring detta stämmer väl överens med den svenska rapporten *våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet* (2018) som även den indikerar på att samhället tenderar att underskatta antalet kvinnliga aktiva i gängkriminalitet (Rostami et al. 2018).

Att vara en kvinnlig gängkriminell innebär att du tillhör det som Giddens och Sutton (2014) benämner som *avvikande*. Då kvinnlig gängkriminalitet är en tydlig minoritet i jämförelse med manlig, medför det att de är svårare att upptäcka och det kan då antas att de "skyddas" och stämplas utifrån deras biologiska könstillhörighet i samhället. Berger och Luckmann (1966) tankar om *socialisationsprocessen* går även att härleda till detta. Då samhället och andra aktörer möter individer i målgruppen i den *sekundära* socialisationsprocessen går det

även att anta att kvinnor då stämplas utifrån sin biologiska könstillhörighet och därmed inte upptäcks.

De som tydligt stämplas i den *primära avvikelsen* går att anta oftast är utåtagerande män som begår "busstreck" i exempelvis skolan, som då kan betraktas som avvikande. Medan det går att anta att kvinnor först stämplas som kriminella senare i den *sekundära avvikelsen* eller i den *överordnade statusen* (Giddens & Sutton, 2014). Detta då våra respondenter påtalar att de brister i just upptäckten av kvinnor i gängkriminalitet. Respondenterna i vår studie är tydligt självkritiska i avseendet att stämpla och kan se oförmågan i organisationer att upptäcka och se kvinnors roller i gängkriminalitet.

Vi har kunnat urskilja två tydliga konsekvenser av stämpling. Den ena konsekvensen av stämpling i fallet med kvinnor i gängkriminalitet som vi kan se är att kvinnor faller tydligt utanför ramen av hur en gängkriminell bör se ut och hur en gängkriminell agerar. Det mest påtagliga i att falla utanför ramen är just den biologiska könstillhörigheten då gängkriminalitet direkt förknippas med män. Den andra konsekvensen av stämpling är att det kan bli något som kvinnor i gängkriminalitet kan dra en fördel av utifrån exempelvis risk minimera att bli upptäckt. Skulle de bli upptäckta så kan de även då dra nytta av sin biologiska könstillhörighet.

5.2 OFFERSKAP

Något som går att återfinna i vår data utifrån de olika respondenterna är "Offerskap" eller just yrkesverksammas bristande syn på kvinnor och deras involvering i gängkriminalitet. Att uppleva och se kvinnor som rör sig i och omkring gängkriminalitet behöver nödvändigtvis inte innebära att kvinnan alltid är ett offer. Istället menar våra respondenter att kvinnor i och omkring gängkriminalitet kan ha och har en mer aktiv roll än endast som flickvän, även om flickvän till en manlig gängkriminell är det som är det vanligaste.

Respondent ett (Socialarbetare): *"Hon är inte bara ett offer. Man kan ju vara både offer och gärningsperson, så absolut de tror jag"*.

Respondent ett (Socialarbetare): *"Man ser dom mer som offer. Man ser dom inte gärningsmän, gärningsperson. Man ser dom som ett offer och lägger"*.

Även detta är en typ av stämpling, men då med en “offer” etikett. Att kvinnor i gängkriminalitet endast är offer verkar således inte vara fallet. Att tillskriva en individ denna stämpling kan bidra till att kvinnor i gängkriminalitet inte upptäcks.

Respondent sex (Socialarbetare): *“Jag tror det, min egna känsla eller om det man har snappat upp är det att eh... tjejer idag är mer involverade än vad man varit tidigare. Ehh... man är inte bara offer, utan nu är också förövare”.*

Ur ett citat från respondent sex har vi hämtat vår studies titel. Men även övriga respondenter talade om detta ur olika perspektiv. Att det går att vara både offer och förövare. Vi tycker det är talande för vår studie.

Respondenter och media beskriver att kvinnor i gängkriminalitet bland annat kan fylla funktionen som gängkriminella kan förvara narkotika eller vapen hos. I den rollen behöver det då inte alltid handla om att kvinnan blir utnyttjad, utan det kan vara ett helt eget beslut. Offerskap är något som kan visa sig i den sekundära socialisationsprocessen Berger och Luckmann (1966). Där skola och samhälle kan bidra till minskad upptäckt av kvinnor i gängkriminalitet då kvinnan i fråga är att betrakta som ett offer. Att då vara medveten om att hon stämplas både av samhället och i synnerhet av yrkesverksamma som ett “offer” möjliggör att hon kan undkomma att bli upptäckt och därmed undgå att ta ansvar för sina handlingar och sedermera ett straff. I den svenska rapporten *Våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet* (2018) menar författarna att kvinnor numera kan inneha en mer aktiv roll i planerandet och utförandet av kriminella handlingar i likhet med våra respondenters resonemang om kvinnors delaktighet.

5.3 ROSA LAGBOKEN

Under 2021 genomförde Holmqvist (2021) en granskning av “Kvinnor i kriminalitet” i Göteborgs-Posten. Där bland annat “rosa lagboken” blev ett kapitel. “Rosa lagboken” är ett begrepp som blir allt mer och mer återkommande i media, olika poddar och samhället i stort. Med “rosa lagbok” menas det att kvinnor har en tendens att särbehandlas av exempelvis socialtjänst, polis och rättsväsendet. Med särbehandling i detta fall menas det att kvinnor har en tendens att undkomma straff i jämförelse med män trots att delaktigheten vid en kriminell gärning har varit densamma. I vår empiriska studie har även den “rosa lagboken” benämnts av respondenter:

Respondent två (Polis): "Jag tänker på en grej som jag inte nämnt tidigare den "rosa lagboken" som vi pratar om ibland. Och det är ju när tingsrätten eller domstolen eller rättsväsendet i helhet tar fram den rosa lagboken"

Respondent två (Polis): "Vi har sett många fall där de har friats i domar mot kvinnan i fråga som är inblandad och medverkat och pojken eller mannen i fråga blir dömd. Det är i stort sett samma inblandning och jag vill inte säga att de gjort fel. Men jag har några exempel där jag tycker det blivit konstigt, det handlar om att man tror nog min gissning här nu att kvinnan klarar inte kvinnan skall inte sitta i fängelse kvinnan skall ha hjälp och stöd."

Respondent två lyfte själv upp diskussionen kring den "rosa lagboken" utan att ha blivit tillfrågad om det. Det är tydligt att hen ville prata om detta. Även den "rosa lagboken" går att knyta an till stämpling. Kontentan av vad respondent två lyfter fram är just att hen upplever att hen sett konstiga fall i det rättsliga systemet och hur man tenderar att tilldöma påföljder på olika sätt baserat på olika könstillhörighet.

Respondent fyra (Journalist): "Det här är ett fenomen, när de jobbar, brottkämparmyndigheterna, de måste ta av sig de rosa glasögonen, de måste förstå som det är. Om jag åker fast med dig, i det här rummet, och det ligger en pistol. Du kan i stort sett vara helt tyst men om jag också är helt tyst så kan jag garantera dig att jag kommer att få det på mig. Dessa kvinnliga kriminella har berättat för mig, att de har varit i liknande situationer och där grejerna i lägenheten har varit deras, men killen har fått ta det."

Även respondent fyra stämmer in på det som respondent två nämner, att det sker en typ av stämpling via den "rosa lagboken" där kvinnor kan komma att hanteras annorlunda i jämförelse med män.

Stämpling är något som kan ske och sker på olika nivåer i vårt samhälle och det är något vi behöver vara medvetna om. Står vi alla verkligen lika inför lagen? Tilldöms individer straff utifrån olika variabler såsom exempelvis kön, etnicitet, ålder eller annat? Giddens och Sutton (2014) menar som tidigare nämnt att stämpling tenderar att visa sig i samhällets maktstrukturer och i detta fall blir det tydligt att yrkesverksamma har en upplevelse att det görs en skillnad på män och kvinnor i vårt rättssystem och hurdant individer tilldöms olika rättsliga påföljder.

5.4 KÖNSROLL

“Man föds inte till kvinna, man blir det“

- Simone de Beauvoir

Simone de Beauvoir sa detta nu kända citat efter andra världskriget och som sedan på flera olika sätt har omformulerats och utvecklats av forskare som anser att kön är inget biologiskt utan det är något som konstrueras i samhället. Som följare till de Beauvoir, ifrågasatte Butler (2007, 1990) det biologiska könet och menade på att språk och samtal påverkar synen på könet. Både Beauvoir och Butler menar bland annat att *kön* konstrueras genom interaktion och samtal. Utifrån den insamlade datan kunde vi urskilja en gemensam nämnare, och det är hur det intersektionella perspektivet lyfts fram av respondenterna. Som Lundberg och Werner (2016) menar, kan inte *kön* endast analyseras utifrån föreställningen av man och kvinna utan den konstrueras med hjälp av andra inslag såsom *klass, sexualitet, makt, etnicitet*. Detta är något som vi kunde se i svaren som våra respondenter gav.

Respondent två (Polis): *“Hur man själv har haft det som kvinna då, det kan man aldrig föreställa sig oavsett hur mycket hur mycket feminist du är som man eller att man tycker att alla skall vara lika mycket värda? Jag är uppväxt som etniskt svensk i ett etnisk svenskt området och pojke dessutom, aldrig haft ett problem med de delarna.”*

Svaret är väldigt typiskt i sitt slag utifrån en vit medelålders man som aldrig har behövt tänka på jämlikhet, könsroller osv. Svaret visar tydligt på hur könsroller och etnicitet, i detta fall svenskhet inte störs av kampen mellan kvinna och man.

Respondent tre (Polis): *“Min upplevelse är att de spelar oskyldiga eh, lite blåsta kanske i vissa delar. Som en “blondin” De kommer i vissa delar undan. Kopplat till om man ser den manliga sidan som skall leva upp till att de skall vara väldigt fräcka och starka och coola mhm... Jag skulle nog säga att det blir väldigt tydligt kopplat till kvinnligt feminint och manligt utifrån de vi möter. Vi ser många gånger att männen även tar på sig brott för att kvinnan skall kunna slippa.”*

Det blir tydligt att kvinnan tar på sig en underordnad roll medan mannen tar på sig alfahannens roll där han ska visa sig stark och “häftig”. Dessa mönster byggs upp via könssocialisationsprocessen där de sociala normerna och förväntningar man har kring manligt/kvinnligt blir synliga.

Respondent fyra (Journalist): "Det handlar om kön. Vad jag har sett så handlar det bara om kön. Och det handlar om våldskapital och status som är byggd på du som tjej likt killarna, vilka grova brott har du begått? Har du lagt någon i en fälla som blivit mördad? Har du själv transporterat vapen? Du vet, det är där statusen ligger."

Hedenius m fl., (2015) pratar om att det är genom iscensättning som man blir förstörd och på detta vis ger man kön ett namn som passar in utifrån den roll man tar på sig. Genomgående via den insamlade datan lyfts det fram hur dessa kvinnor inom gängkriminalitet inte syns och kommer undan lättare då de yrkesverksamma som befinner sig i deras miljö inte uppmärksammar deras positioner inom kriminalitet. Dessa kvinnor blir lätt förbisedda och anses inte vara en del av den världen utifrån att de de facto är kvinna. En fördom/stämpling som människor (främst män) historiskt sett har haft på kvinnan är att de ska "skyddas".

Respondent tre (Polis): "Ja ehm, vad vi har kunnat se så råder att stereotypt antagande att kvinnor måste skyddas på något sätt, kan det vara så att kvinnor använder sig utav det när de möter polisen att då vara lite offer och sådär..."

Respondent fyra (Journalist): "För de vet att man har en samhällssyn som man ska skydda kvinnor. Kvinnor och barn pratar man alltid om. Och det vet de att det råder i samhället som mentalitet eller norm och dessa kvinnor utnyttjar det."

Både respondent tre och fyra säger att det sker en stämpling, att kvinnan skall tas hand om och att kvinnan är skör. Kvinnan i gängkriminalitet är minoriteten och som Giddens och Suttons (2014) skriver är kvinnan en avvikelse och måste därmed skyddas.

Respondent tre (Polis): "Jag skulle nog säga att det blir väldigt tydligt kopplat till kvinnligt feminint och manligt utifrån de vi möter. Vi ser många gånger att männen även tar på sig brott för att kvinnan skall kunna slippa."

Hedenius (2015) refererar till Hirdman (1988) som menar att man gör skillnad mellan könen för att män och kvinnor inte är likasinnade, vilket leder till den fördom man har om att kvinnor inte kan vara involverade i kriminalitet utifrån denna förutfattade föreställningen. Kvinnan är en avvikelse i dessa miljöer utifrån samhällsnormer, där mannen anses vara mer kapabel än kvinnan till gängkriminell och utifrån status.

5.5 MAKT

Gemensamt bland flera av våra respondenters svar var att kvinnor sällan har makt inom kriminalitet, att deras positioner är underordnade männens. Samtliga svarade också att de är något "osynliga". Dock menar vissa respondenter att dessa kvinnor har makt att påverka gängkriminaliteten. Både Siegel (2014) och Van De Blunt (1999) ansåg i deras studie att kvinnor har en aktiv roll och detta kunde en del av våra respondenter bekräfta.

Respondent fyra (Journalist): "Sällan kvinnor, sällan inte så ofta. Sedan kan de, om de befinner sig i ett nätverk som är främst män, där kanske de inte har väldigt ledande och beslutsfattande officiellt typ, hon ger order om man säger så, men de jag har sett och förstått, de kan alltid påverka toppskiktet i deras beslut. I nätverket, de manliga. Lite som i vissa kulturer, man tror att männen bestämmer men i bakgrunden är det kvinnan som ser hur det ska och vad den ska bestämma och hur det ska gå tillväga. Så de är med att påverka deras tankesätt eller hur man ska säga det. Upplägget men officiellt nej, de är i bakgrunden och lägger strukturerna så. De påverkar gängkillarna, de kan påverka till och med deras motiv har de sagt till mig. Så de har mycket inflytande, men inte toppskiktet, det är inte de som kanske beslutar om gänget ska sälja kokain här eller om dem ska gå i gängkrig, det är inte de som tar det slutliga."

Respondent fyra menar att kvinnan har en mer aktiv roll än vad man tror. Hen menar att kvinnan har möjlighet att påverka och att de har en viss maktposition. Dock kontrollerad och inte självständig utan i relation till männen.

Respondent fyra (Journalist): "Jag har en klient som varit tillsammans med en högt uppsatt gängkriminell kille. Men hon sågs ju aldrig själv som gängkriminell, hon var ju lite hans "show-off" visades upp. Sen att hon kanske var behjälplig i business ja absolut, men utåt sätt så var hon bara hans prinsessa."

Här är det tydligt att kvinnans roll är större än vad man tror. De har makten att förändra, påverka och utveckla den kriminella verksamheten, även om det görs bakom en man som de många gånger har en stark relationsband med. Deras sätt att påverka är genom att vara aktiva medlemmar "bakom kulisserna". Männen är ansiktet utåt i dessa verksamheter medan kvinnan gör arbetet i bakgrunden. Kleermans och Van de Bunt (1999) skriver i sin artikel om hur viktigt det är att faktiskt "se" dessa kvinnor. Att de har en lednings och samordningsroll som yrkesverksamma inte får blunda för längre. Respondenterna i vår studie är eniga om att

makten finns hos de och att yrkesverksammars syn på dessa kvinnor måste förändras för att inte missa deras involvering.

Maktpositionerna som dessa kvinnor besitter idag är inte alltid nog längre, många nöjer sig inte där. Det är en trend som man har börjat märka ute bland yrkesverksamma som arbetar inom dessa miljöer. Trots att respondenterna är eniga om att gängkriminalitet fortfarande är överrepresenterat av män, finns det kvinnor som är villiga att gå steget längre och visa att man är kapabla till liknande våldsbrott. De ha blivit råare till sin karaktär och gränserna har börjat suddas ut om vad som anses vara kvinnliga-/manliga brott. Young (2009) antydde i sin artikel som skrevs i Storbritannien att kvinnor började bli mer våldsamma och att de våga ta mer plats i den undre världen.

Respondent tre (Polis): "Jag tänker att kopplat till vår cylindermodell så är de generellt männen som är i dom. Ehm För att behålla en sån maktposition så krävs det att du har ett visst våldskapital i ryggen och har dina rätta kontaktvägar för att behålla de man har. Ehm Jag tror att det kan vara svårare som kvinna men har du rätt kontaktvägar i ryggen så kan du nog komma på en ganska hög nivå."

Young (2009) påvisade att kvinnor är mer benägna att vara mer våldsamma. Respondent tre säger, för att behålla eller få en maktposition så krävs det ett visst våldskapital. Detta är något som kvinnor i den kriminella världen är mer kapabla att införskaffa idag. Stämplingen om att kvinnor inte kan vara lika våldsbenägna börjar alltså suddas ut.

Respondent fem (Socialsekreterare): "Inte vad jag kan säga på rak arm egentligen, men jag kan säga att jag märker ändå att tjejerna på något sätt, alltså jag upplever att tjejerna vill hävda sig mer än tidigare. Och jag märker att de också vill mäta sig med killarna många av de här som ändå vill vara som, eller att de ser upp till de killarna som har bedrivit kriminell verksamhet i flera år och då är det lite det jag kan se att de ibland är värre för att de vill hävda sig och visa att jag kan minsann också trots att jag är tjej, det ska inte göra någon skillnad, jag kan också skjuta någon. "

Respondent fem (Socialsekreterare): "Jag tror att det är mycket svårare för en tjej att ta sig upp som en kille. Det tror jag fortfarande för att killarna är fortfarande överrepresenterade och om man tänker också att de ofta är starkare och större osv. Men däremot så ahh men det finns tjejer som är ganska råa, och jag tror att de kommer säkert komma fram på sitt sätt för att de bevisar sig ganska mycket mer och det är just det jag tänker att jag ser, att de behöver visa mer. Men däremot så känner jag att

de används mer som hjärnan eller som en täckmantel så att det är mer på den nivån alltså i första hand.”

Som vi nämner längre upp börjar stämplingen som säger att kvinnan inte kan vara våldsam försvinna mer och mer, detta för att kvinnan börjar ta mer plats i de kriminella gängen.

Trenden att kvinnan börja bli mer våldsam är något vissa yrkesverksamma har uppmärksammat. Vilket leder till att man kan ifrågasätta insatserna. Vilka insatser finns det? Behövs det finnas könsfördelade insatser? Utför man i dagsläget de rätta insatserna för att kunna hjälpa dessa kvinnor? Våra respondenter var eniga om att det saknas insatser och samverkan i alla led för att det saknas kunskap. Kunskap utifrån ett svenskt kontext. Men de är oeniga i frågan om kunskapen bör bara könsfördelad eller inte.

6. DISKUSSION OCH SLUTSATSER

I vår diskussion och slutsats har vi som ambition att diskutera och reflektera kring vår nu genomförda studie. I vår studie har vi varit intresserade av att skildra yrkesverksammas syn på kvinnors roll i gängkriminalitet. Detta för att uppmärksamma och förhoppningsvis bidra till vidare diskussion kring kvinnlig gängkriminalitet både på yrkesverksammas nivåer men även på en samhällsnivå. Detta har studerats utifrån följande frågeställningar:

- Hur urskiljs och upplevs kvinnor i gängkriminalitet av yrkesverksamma?
- Påverkas yrkesverksammas syn på gängkriminella kvinnor utifrån könsroller?

Tanken kring dessa frågor väcktes hos oss författare då vi efter egen forskning och förförståelse i ämnet insåg att det finns brist på studier samt information kring kvinnor i gängrelaterad kriminalitet. Hur betraktar dom kvinnliga gängkriminella? För att besvara våra frågeställningar genomförde vi kvalitativa semistrukturerade intervjuer med yrkesverksamma som på olika sätt jobbar med och omkring gängkriminalitet. För att skapa oss en bredare bild av kvinnlig gängkriminalitet och deras roll har vi tagit del av media rapportering, andra c-uppsatser, rapporter och tidigare forskning om ämnet.

Utifrån att det finns en avsaknad av svensk forskning kring kvinnlig gängkriminalitet och kvinnans roll i gängkriminalitet valde vi i vår studie att tillämpa internationell forskning. Därför är det viktigt att belysa att forskningen kommer främst ifrån andra länder, från andra kontexter, från andra samhällssystem och från andra rättssystem än vårt samtida svenska samhälle. I Young (2009) artikel *Girls and gangs: 'Shemale' gangsters in the UK* menar hon att just media bidragit till ett konstruerande av kvinnlig gängkriminalitet och dess följder. Emellertid utesluter hon inte en ökning av gängkriminella kvinnor och deras inblandning. Hon menar istället att det är svagt beforskat och att man därför inte kan dra några större slutsatser kring ökningen eller delaktigheten av kvinnlig gängkriminalitet. Den rapport som gjorts i Sverige av Rostami et al. (2018) och tidigare internationell forskning av Siegel (2014), Kleerman och Van de Bunt (1999) och vad våra respondenter menar, indikerar det på att det går att anta att kvinnor numera innehar en mer aktiv roll än tidigare i gängkriminalitet.

Vi som författare av denna studien delar även denna bild men vill ändå belysa att forskning i en svensk kontext är svag. Även om våra respondenter har varit genomgående överens om att kvinnor i gängkriminalitet inte uppmärksammas på samma sätt som män, är det fortsatt högst oklart om hur många det de facto rör sig om som är kvinnliga gängkriminella. Det går därmed att anta att det finns ett stort mörkertal kring antal kvinnliga gängkriminella. Å andra sidan så vet vi att kvinnor är en klar minoritet i gängkriminalitet och därför således går det inte att fullt kartlägga hur många aktiva det rör sig om och vad deras roll är. Tydligt i enlighet med tidigare forskning och respondenternas resonemang blir att kvinnor innehar roller som inte nödvändigtvis uppmärksammas på samma sätt som en manlig gängkriminell. Det går att anta att kvinnor innehar roller i gängkriminalitet som exempelvis en som gömmer vapen eller smugglar narkotika, medan männen är de som utför exempelvis våldsdåd med skjutningar. Liljeholm Hanssons (2014) studie visar att kvinnans roll var att beundra killarna för att kunna stärka deras självförtroende om att vara en stark man samtidigt som hon nämner att det finns kvinnor som gärna vill visa att de också kan begå våldsbrott, trots detta är det ändå killarna som får mer utrymme att begå mer våldsbrott än kvinnor.

Därav är en hypotes att mäns gärningar upptäcks mer ofta av yrkesverksamma medan kvinnors gärningar förblir mer dolda.

Utifrån den tidigare forskningen, teorierna samt de vetenskapliga artiklarna vi valde att använda oss av i denna studie är det tydligt att det tyder en hierarkisk ordning inom

gångkriminalitet. Detta framkommer bland annat av Connell (1999) som skriver om hur den hegemoniska maskuliniteten befinner sig högst upp med en ledande position i förhållande till kvinnor. Vidare finner vi även i Hedenus (2015) som hänvisar till Hirdmans (1988) teori som skriver att genussystemet i samhället är byggd på två principer där hon lyfter hierarkisering som en princip. Med det menar hon att mannen är normen i samhället, vilket leder till att kvinnan blir automatiskt underordnad och får en lägre status/position än mannen. Denna undre värld präglas av de normer som är strukturerade i samhället. Mattsson (2015) skriver att om man vill förstå maktstrukturer gäller det att uppmärksamma att grupper med maktposition sätter standarden om hur samhället skall tolkas. Detta finner vi vara intressant då det är tydligt att kvinnans roll i dessa mansdominerade verksamheter befinner sig långt ner i den hierarkiska ordningen trots att kvinnor utifrån ett historiskt men även nutida perspektiv har en mer aktiv roll i gängkriminalitet.

Något som vi även finner är viktigt att lyfta fram är vad Lykke (2005) menar med att använda sig av det intersektionella perspektivet när man ska beteckna dessa olika maktstrukturer. Att det är viktigt att ta andra faktorer i beräkning såsom klass, genus, etnicitet för att inte gå miste om information som kan vara essentiell för insatserna som görs mot denna målgrupp och att de är de rätta.

Det som var väldigt tydligt i den insamlade datan från respondenterna var att samtliga är eniga om att det finns stora brister i kunskap kring vilka insatser, samverkan det finns för att hjälpa dessa kvinnor. Det saknas kunskap om hur man skall kunna uppmärksamma de utan att man automatisk tar på sig de "rosa" glasögonen, men även kunskap om hur insatser som redan är etablerade skulle kunna anpassas till dem. Både i tidigare forskning och från utvalda teorier är det tydligt att man saknar en intersektionell analys för att man ska vara säker på att insatserna som tillämpas är den rätta för denna målgrupp. I sin artikel lyfter Peterson och Panfil (2017) fram att kvinnors erfarenheter inte bör ställas i relation till män. Young (2009) belyser bristen i forskningen kring kvinnlig gängkriminalitet eftersom den främst bedrivits av män. Rubin (1997) och Mattson (2015) är tydliga om att kvinnor och män är olika och därmed bör även insatserna som görs skilja sig åt. Dessa forskares gemensamma nämnare är att insatserna bör vara könade.

Giddens och Sutton (2014) skriver att desto tidigare insatser och stöd sätts in hos ett barn, desto mer framgångsrik. Vilket är i enlighet med resonemanget att desto tidigare insatserna

genomförs, redan vid förskolan om det behövs, desto större är chanserna att dessa kvinnor inte hamnar i gängkriminalitet. Petersen och Howell (2013) menar att tjejer löper större risk att få någon typ av psykisk ohälsa jämfört med killar, därför är det desto viktigare med samverkan i deras fall för att det skall upptäckas i tid och för att kunna ge den hjälp som behövs.

Samma koppling kan göras till Berger och Luckmanns (1966) tankar om *socialisationsprocessen*. Att som samhälle, skola, barnavårdscentral, socialtjänst med mera vara närvarande i både den *primära* och *sekundära* socialisationsprocessen i individens liv för att uppmärksamma och stödja de som kan betraktas som avvikande tidigt (Giddens & Sutton, 2014). Inom det sociala arbete som den ena utav oss författare jobbar inom är det allt som oftast återkommande historier såsom “detta kunde vi redan se på förskolan” “varför gjorde ingen något?”. Det är mycket som talar för vikten utav just tidig upptäckt och tidiga insatser/stöd för barn och unga men även för deras föräldrar.

En tanke som kommit till oss under vår studie är att *stämpling* för en kvinnlig gängkriminell och manlig gängkriminell skiljer sig åt. Som kvinna kan det vara en framgångsfaktor då hon exempelvis tenderar att inte bli upptäckt av våra brottsbekämpande myndigheter och kan således göra det till en fördel. Å andra sidan som manlig gängkriminell så stämplas du, du kontrolleras ofta och polisen har dig allt som oftast under uppsikt vilket då blir en negativ aspekt av stämplingen om man ser till den kriminella individen.

Valet av teorier som vi tillämpat i vår studie tycker vi har varit bra och motiverade. Dock är vi medvetna om att det intersektionella begreppet berörs i studien genom makt och könsroller men inte i de andra grenarna som begreppet även brukar innehålla. Trots att studien inte nuddade varken klass eller för den delen etnicitet så kände vi att begreppet ändå är relevant i studien eftersom att *genus* och *makt* är två centrala klossar. Dessa två begrepp samverkar och lyfts fram i analysen, vilket bidrog till att vi kunde se hur över- och underordning skapas inom gängkriminalitet och rollen som kvinnan bär. Valet att lämna kvar det intersektionella perspektivet motiveras utifrån att utan den, så hade studien tappat en del av sin essens och därmed inte kännas komplett.

Emellertid finns det ett flertal andra sociologiska teorier som även hade kunnat gått att tillämpa i studien. Där exempelvis Goffman (2014) teorier kring *stigma* och *stigmatisering* skulle kunna vara en lämplig sådan. Vi som författare valde dock att avgränsa oss till de som vi valde då vi kände att vi behövde begränsa oss för att det inte skulle bli en alldeles för omfattande studie.

Även om vi har lyckats nå en bredd av respondenter som är yrkesverksamma kring kriminalitet på olika sätt så är det viktigt att ha i beaktande att det inte är möjligt att dra för stora slutsatser och generalisera i alltför stor omfattning. Dock pekar vår empiriska data ihop med den tidigare forskningen och andra rapporter i samma riktning.

Vi författare anser att det är av vikt att samhället och andra aktörer ser dessa kvinnor ur flera olika perspektiv. I enlighet med resonemang från tidigare forskning men även utifrån vad våra respondenter sagt så blir det tydligt att det är möjligt att både vara ett offer och en förövare. Att som samhälle, skola, polis, socialarbetare eller andra myndigheter kunna se dessa kvinnor ur flera perspektiv och vinklar är därför högst relevant eftersom individen exempelvis kan ha varit utsatt för våld i nära relation, genomgått en uppväxt präglad av utsatthet, blivit kränkt eller varit inom barn och -ungdomspsykiatri. Man kan samtidigt också vara en person som utför våldsdåd, lagerhåller eller överräcker narkotika vilket är en aspekt som inte heller bör förbises.

Avslutningsvis känner vi utifrån den analys som framkommit i vår studie att vi har fått en bättre förståelse om vad yrkesverksamma har för syn på kvinnor i gängkriminalitet och vad för roll de har. Vi har även fått en bättre bild på de bakomliggande faktorerna som finns till grund för *hur* de yrkesverksamma ser på dessa kvinnor inom gängkriminalitet. Analysen visade även att kunskap och insatser måste förbättras för att yrkesverksamma skall kunna fånga upp dessa kvinnor och se de bättre. Just nu faller dessa kvinnor mellan stolarna och detta är något de yrkesverksamma som vi intervjuade var eniga om. Vår förhoppning med denna studie är att den ska kunna bidra med kunskap och skapa mer förståelse inför framtida förbättringsarbete mot denna tickande klocka, för att kunna hindra dessa kvinnor från att vilja bli kriminella samt att hjälpa de som redan befinner sig i den världen.

Våra tankar och förslag för vidare forskning är att förbättra arbetet mellan insatserna. Att samverkan mellan olika enheter ska förbättras för att kunna se helheten men även att inte missa några eventuella aspekter för att kunna ge bästa stöd åt dessa kvinnor. Vi ser gärna även att kunskap om könsfördelade insatser görs då vi tror på att det är här det brister. Även om den internationella forskningen är till stor hjälp och skulle kunna användas som ett verktyg eller underlag, representerar det inte riktigt den verklighet som dessa kvinnor befinner sig i Sverige, utifrån att alla samhällen är olika och maktstrukturerna präglas av olika intersektionella kategorier. Det är tydligt i resultaten från studien att dessa kvinnor finns ute i gängkriminella verksamheter. Forskningsvärlden kan bidra med mycket information och underlag för att kunna hjälpa yrkesverksammas syn på kvinnor i gängkriminalitet. En förutsättning för att skapa insatser och olika typer av stöd för olika problematiker krävs det gedigen forskning, analys och utvärdering. Först därefter är det möjligt att skapa olika typer av stöd och insatser som ger goda resultat för målgruppen.

7. REFERENSLISTA

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. (2., [utök. och aktualiserade] uppl.) Stockholm: Liber.

Allwood, C.M. & Erikson, M.G. (2017). *Grundläggande vetenskapsteori: för psykologi och andra beteendevetenskaper*. (Andra upplagan). Lund: Studentlitteratur.

Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas (1966). *The social construction of reality; A treatise the sociology of knowledge*. London: Penguin.

Brottsförebyggande rådet. (2022). *Misstänkta personer: slutlig statistik*.

https://bra.se/download/18.146acb6517fd5578401275a/1653314187459/Statistikrapport_misstankta_2021.pdf

Faraj, K. (Producent). (2022) *Krigen och kvinnorna* [Tv- program]. Tv4.

Giddens, A. & Sutton, P.W. (2014). *Sociologi*. (5., rev. och uppdaterade uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Goffman, E. (2014). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. (4. Uppl.) Stockholm: Nordstedt

Genuskontraktet. (2018, 21 oktober). I *Wikipedia* Hämtad 2022, 15 november från <https://sv.wikipedia.org/wiki/Genuskontrakt>

Holmqvist, A. (2021, 24 maj). "Rosa lagbok" för gängtjejer väcker känslor. Göteborgs-Posten.

<https://www.gp.se/nyheter/gp-granskar/gp-granskar-rosa-lagbok-f%C3%B6r-g%C3%A4ngtjejer-v%C3%A4cker-k%C3%A4nslor-1.48017901>

Kleermans, E.R. & van de Bunt, H.G. (1999). *The social embeddedness of organized crime. Transnational Organized Crime*, 5(1), s. 19-36

Liljeholm Hansson, S. (2014). *Berättelser om ungdomsgång i förorten: genus, makt och moral. Diss.*, Göteborg: Göteborgs Universitet

Nationella sekretariatet för genusforskning (2016). *En introduktion till genusvetenskapliga begrepp*. Göteborg: Nationella sekretariatet för genusforskning.

Mattsson, T. (2015). *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*. (andra upplagan). Malmö: Gleerups Utbildning.

Peterson, D., & Panfil, V. R. (2017) *Toward a multiracial feminist framework for understanding females' gang involvement*. *Journal of Crime & Justice*. Vol. 40 Issue 3, p337-357. 21p. <https://10.1080/0735648X.2017.1341970>

Petersen, R. D., & Howell, J. C. (2013) *Program Approaches for Girls in Gangs: Female Specific or Gender Neutral?*, *Criminal Justice Review* (Sage Publications). Vol. 38 Issue 4, p491-509. 19p, <https://10.1177/0734016813510935>

Pojanen, Kina. (2021, 30 mars). *Fördubbling av tjejer i kriminella gäng*. SVT Nyheter. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/fordubbling-av-tjejer-i-kriminella-gang>

Rostami, A., Mondani, H., Carlsson, C., Sturup, J., Sarnecki, J., Edling, C. (2018). *Våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet i Sverige* (ISBN 978-91-978537-6-7). Författarna och Institutet för Framtidsstudier. https://www.iffs.se/media/22498/brott_2018_4.pdf

Siegel, Dina. (2014) *Women in transnational organized crime. Trends Organ Crim*. Vol. 17 Issue 1/2, p52-65. 14p. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12117-013-9206-4>

Young, T. (2009) *Girls and Gangs: 'Shemale' Gangsters in the UK?* Vol 9(3): 224–238 <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1473225409345101>

Vetenskapsrådet. (2017). *Forskningsetiska principer; inom humanistisksamhällsvetenskaplig forskning*. Hämtat 5 okt, 2022. <https://www.vr.se/>

Ödman, P. (2007). *Tolkning, förståelse, vetande: hermeneutik i teori och praktik*. (2., [omarb.] uppl.) Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Högskolan Väst
Institutionen för individ och samhälle
461 86 Trollhättan
Tel 0520-22 30 00 Fax 0520-22 30 99
www.hv.se

8 BILAGA

8.1 INTERVJUGUIDE

Öppningsfrågor:

1. Ålder?
2. Vad jobbar du som?
3. Hur länge har du jobbat inom detta yrke?

Introduktionsfråga:

1. När du hör kvinnlig gängkriminalitet, vad tänker du då?

Övergångsfrågor:

1. Har du i ditt yrkesutövande någon erfarenhet gällande kvinnlig gängkriminalitet?
2. Varför tror du att dessa kvinnor dras till gängkriminalitet?
3. Vilka roller har dessa kvinnor i gängkriminalitet?
4. Vad ser du för utmaningar i arbetet med denna målgrupp?
5. Varför tror du att gängkriminalitet bland kvinnor är lägre än män?
6. Ett stereotyp antagande råder om att kvinnor måste skyddas. Tror du att kvinnor använder sig av detta när de bemöter exempelvis polisen?
7. Har det skett en förändring utav kvinnlig gängkriminalitet genom åren anser du? Om ja, i så fall på vilket sätt?
8. Vilka insatser saknas för att förebygga rekrytering av kvinnlig gängkriminalitet?

Nyckelfråga:

1. Kan du i ditt yrkesutövande se något samband mellan kvinnlig gängkriminalitet och könsroller? Om ja, på vilket sätt?
2. Hur tror du att fördelningen inom gäng hierarkin disponeras utifrån könsroller och makt?
3. Kan du se andra sociala faktorer som påverkar yrkesverksammas syn på kvinnlig gängkriminalitet? Såsom sin egna klass, etnicitet?

Avslutande frågor:

1. Har du några tankar på hur du skulle vilja förbättra det åtgärdande arbetet kring kvinnlig gängkriminalitet? Resurser? Stödfunktioner? Insatser? Samverkan? Framtida forskning kring ämnet?
2. Har du något avslutande som du skulle vilja tillägga?

Kompletterande intervju med respondent 3 och 6

1. Varför tror du att dessa kvinnor dras till gängkriminalitet?
2. Vad ser du för utmaningar i arbetet med denna målgrupp?
3. Varför tror du att gängkriminalitet bland kvinnor är lägre än män?
4. Ett stereotypt antagande råder om att kvinnor måste skyddas. Tror du att kvinnor använder sig av detta när de bemöter exempelvis polisen?
5. Vilka insatser saknas för att förebygga rekrytering av kvinnlig gängkriminalitet?
6. Kan du i ditt yrkesutövande se något samband mellan kvinnlig gängkriminalitet och könsroller? Om ja, på vilket sätt?
7. Hur tror du att fördelningen inom gäng hierarkin disponeras utifrån könsroller och makt?
8. Kan du se andra sociala faktorer som påverkar yrkesverksammas syn på kvinnlig gängkriminalitet? Såsom klass, etnicitet?
9. Har du några tankar på hur du skulle vilja förbättra det åtgärdande arbetet kring kvinnlig gängkriminalitet? Resurser? Stödfunktioner? Insatser? Samverkan? Framtida forskning kring ämnet?

INFORMATIONSBLANKETT

<p>Studieansvariga: Carla Erbetta Serain Alexander Brekke</p> <p>carla.erbetta@live.se alexander.brekke88@gmail.com</p>	<p>Studerar vid Högskolan Väst Institution för individ och samhälle 461 86 Trollhättan, Tfn 0520 22 30 00</p> <p>Utbildning: Sociologi 61-90, 30 hp</p> <p>Datum: __ - __ -2022</p>
--	---

Vi som ansvarar för denna studie är studenter på Högskolan Väst och läser fristående Sociologi kurs 61-90, 30 HP. Vi heter Alexander Brekke och Carla Erbetta Serain. Vi ska nu utföra en studie, ett examensarbete (C-uppsats). I vår studie ämnar vi att undersöka yrkesverksammas syn på kvinnlig gängkriminalitet. Då fenomenet kring kvinnlig gängkriminalitet är relativt outforskat så hoppas vi med hjälp utav era intervjuer och er kunskap kunna bidra till ytterligare fördjupad kunskap kring det vi ämnar att undersöka.

Deltagandet i denna studie är frivilligt och kan när som helst avslutas på er begäran. Genom att delta i studien samtycker ni till att era svar används i forsknings- och utbildningssyfte (vårt examensarbete). Deltagande är konfidentiellt på så sätt att inga utomstående kommer ta del av inspelningarna/transkriberingarna. Intervjuerna kommer att spelas in med mobiltelefon. Inspelningarna raderas efter transkribering av material. Det är endast vi, vår handledare Klas Gustavsson och examinator som kommer att ha tillgång till det transkriberade materialet. Examensarbetet (C-uppsats) kommer att publiceras i DIVA efter godkännande av examinator och om ni önskar skickas det självfallet ut även till er.

8.3 SAMTYCKESBLANKETT

SAMTYCKESBLANKETT

Studieansvariga: Carla Erbeta Serain Alexander Brekke carla.erbeta@live.se alexander.brekke88@gmail.com	Studerar vid Högskolan Väst Institution för individ och samhälle 461 86 Trollhättan, Tfn 0520 22 30 00 Utbildning: Sociologi 61-90, 30 hp Datum: __ - __ - 2022
--	---

Som en del av kursen sociologi 61-90, 30 hp vid Högskolan Väst utför vi en studie (examensarbete) med syfte att undersöka yrkesverksammas syn på kvinnlig gängkriminalitet. Personuppgifter och övrig information ni responderar bidrar med kommer enbart att behandlas av studieansvariga. Samtycket kan ni återkalla när som helst. Om så är fallet kommer all befintlig information samt era personuppgifter att omedelbart kasseras. Du har alltid rätt att ta tillbaka ditt samtycke utan att behöva ge några skäl eller anledningar.

Alla personuppgifter kommer att behandlas anonymt och konfidentiellt. Vi studieansvariga kommer att ha full tillgång till den insamlade datan samt vara tillgängliga för lärarna/handledare på den aktuella kursen. Intervjuerna kommer att göras genom ljudinspelning samt skriftligt som därefter kommer att förstöras efter noga transkribering. Vid övriga synpunkter eller frågor kan ni kontakta oss via mail eller vår handledare Klas Gustavsson klas.gustavsson@hv.se

Jag samtycker till att uppgifter om mig samlas in och behandlas enligt ovan.

Underskrift

Ort och datum